

IFJÚSÁGI MUNKA, IFJÚSÁGKUTATÁS ÉS IFJÚSÁGPOLITIKA

- AZ ALAPOK SOROZAT MAGYAR NYELVEN

— Balázs Marietta —

Az Európai Bizottság és az Európa Tanács közötti Ifjúsági Partnerség több, fiatalokkal, ifjúsági munkával, ifjúságkutatással és ifjúságpolitikával foglalkozó kiadványt ad ki évente különböző nyelveken. Az Ifjúsági Partnerség egyik kiemelt publikációja az Alapok sorozat, amely az ifjúsági szektor kormányzási háromszögének pilléreit; az ifjúsági munkát, az ifjúságkutatást és az ifjúságpolitikát mutatja be. Az Alapok már elérhető magyar nyelven is, ezzel is támogatva a magyar ifjúsági szektor tevékenységeit. A kiadvány továbbá segítséget nyújt az előbbi három fogalom nyelvenként esetlegesen eltérő vagy hiányzó definíciójának tisztázásában.

Az Ifjúsági Partnerség¹ az Európai Unió és az Európa Tanács think tankje, amely összegyűjti az ifjúsági szektort érintő új tudást, elemző- és kutatómunkát végez, valamint ezek eredményeit kommunikálja különféle formákban az európai ifjúsági szektor felé². A partnerség egyik célja, hogy megerősítse a párbeszédet az ifjúsági munka, az ifjúságkutatás és az ifjúságpolitika között, a fiatalok és az ifjúsági szervezetek bevonásával. Ennek egyik eszközeként a partnerség kiadta az Alapok sorozatot, amely rövid, de átfogó bevezetést kínál az ifjúsági szektor munkájába.

Mielőtt megismerkednénk a terület kormányzásának három pillérével és a sorozathoz tartozó egyes kiadványokkal, érdemes megvizsgálni, hogy mit is jelent a magyarul ma már talán archaikusan hangzó „ifjúság” szó, amely mindhárom kifejezésben megjelenik.

Az ifjúság egy átmeneti időszak a gyermekorból az önálló életbe: a tanulásból a munka világába, az eltartottságból a függetlenségbe. Egy társadalmi fogalom, azaz nem rögzített, hanem minden egyes használatakor újra létrehozott és értelmezett. A szó jelentése időben és térben is változhat, különböző társadalmakban és korokban más-más meghatározást használhatnak. Vegyük például, hogy mennyire eltérő a világban, hogy mikor tekintenek valakit jogilag felnőttnek és mikortól végezhet bizonyos tevékenységeket; szavazhat, vehet alkoholt vagy vonható büntetőjogi felelősségre.

A gyakorlatban általában korhatárok segítik a meghatározást: Európában leggyakrabban a 15–29 éves korosztályt értjük ifjúság alatt. Az Európai Unió Erasmus+ programja például 13–30 éveseket szólít meg, míg az Európa Tanács ifjúsági szektorának legtöbb tevékenységében általában 18–30 évesek vehetnek részt. Az Egyesült Nemzetek Szervezete statisztikai szempontból a 15–24 éves korosztályt tekinti az ifjúságnak.

Magyarországon jelenleg nincs univerzális meghatározása a fogalomnak, így különböző szakpolitikai területek eltérő meghatározásokat használhatnak. A Nemzeti Ifjúsági Stratégia nem használ korhatárokat, hanem a kortárcsoport megjelenésétől a másokért való felelősségvállalásig terjedő csoportot nevezi meg a bevezetőben, mely a 8–12 és a 25–30 éves korosztálynak felel meg.

Az ifjúsági szektor három pillére egymáshoz kapcsolódik és együtt dolgozik azért, hogy a fiatalok (akik sok értelmezés szerint a háromszög közepén vagy a gúla negyedik csúcsán állnak) életét jobbra tegyék, segítsék társadalmi beilleszkedésüket és aktív állampolgárrá válásukat. Az alábbiakban az egyes kiadványok tartalmát foglaljuk össze röviden, bízva abban hogy az olvasó kedvet kap a teljes kiadványokhoz is.

Ifjúsági munka

Az Ifjúsági munka: az alapok (Basarab & O’Donovan, 2020) kiadvány bemutatja az ifjúsági munka alapvető jellemzőit,

¹ Honlapja: <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership> (Letöltés dátuma: 2021.10.23.)

² Az Ifjúsági Partnerség munkájáról bővebben az Y.Z. folyóirat előző számában olvashat.

melyek szükségesek ahhoz, hogy az ifjúsági munkának szélesebb körű és tartósabb hatása legyen a fiatalok életére Európában.

Az európai országok egyéni jogi és politikai meghatározást alkalmaznak az ifjúsági munka kapcsán, de mind az Európa Tanács, mind az Európai Unió rendelkezik saját értelmezéssel. Az Európa Tanács az alábbi definíciót használja: **az ifjúsági munka tág fogalom, amely a fiatalok által, a fiatalokkal és a fiatalokért, illetve egyénileg vagy csoportosan végzett társadalmi, kulturális, oktatási, környezetvédelmi és/vagy politikai jellegű tevékenységek széles körét foglalja magában.** Az ifjúsági munka a fiatalokra és az önkéntes részvétellel összpontosító, nem formális és informális tanulási folyamatokon alapul, melyet fizetett, illetve önkéntes ifjúságsegítők végeznek. Az ifjúsági munka lényegében társadalmi politikai tevékenység, amelynek célja, hogy a fiatalokkal és társadalmi közegükkel való együttműködés révén előmozdítsuk a fiatalok aktív részvételét az adott közösség életében és a döntéshozatalban (Európa Tanács, 2017).

Youth Partnership

Partnership between the European Commission and the Council of Europe in the field of youth

Az Európai Unió értelmezésében az ifjúsági munka egy általános fogalom, amely a fiatalok által, a fiatalokkal és a fiatalokért végzett társadalmi, kulturális, oktatási vagy politikai jellegű tevékenységek széles körét foglalja magában, melyek egyre inkább kiterjednek a sportra és a fiataloknak nyújtott szolgáltatásokra is. Az ifjúsági munka az iskolán kívüli oktatás területéhez, valamint a szakemberek vagy az önkéntes ifjúságsegítők által vezetett különleges szabadidős tevékenységek körébe tartozik, mely a nem formális tanulási folyamatokon és az önkéntes részvételen alapul (EU Tanács, 2019).

Az európai ifjúsági munkával foglalkozó konferenciák és más szakértői fórumok közreműködésével tovább pontosították az „ifjúságsegítő” és az „ifjúsági munka gyakorlata” fogalmakat. A fentiek meghatározásán túl az Ifjúsági munka: az alapok kiadvány tovább részletezi, mi is pontosan az ifjúsági munka, milyen típusai vannak, hogyan viszonyul az a fiatalokhoz, hol, kik és milyen feltételekkel végzik. A szerzők igyekeztek összefoglalni az ifjúságsegítők komplex szerepét és a velük szemben támasztott kritériumokat, vagyis milyen kompetenciákkal kell rendelkeznie és milyen etikai normákat kell követnie egy fiatalokkal dolgozó szakembernek. Emellett szó esik a minőségbiztosításról és a szakmai elismerésről is.

A kiadvány második felében a nemzeti és európai szintű, az ifjúsági munkát érintő szakpolitikák, finanszírozás és támogatás kerül bemutatásra, továbbá megismerhetjük az ifjúsági munkára vonatkozó jelentősebb európai politikai dokumentumokat.

Az Európai Bizottság és az Európa Tanács több formában is támogatja az ifjúsági szervezetek által végzett munkát, melyek közül a legtöbb széles körben ismert – gondoljunk csak az Európai Unió Erasmus+ programjára³ vagy az Európa Tanács Európai Ifjúsági Alapítványára⁴. Emellett mindkét nemzetközi szervezet számos páneurópai testületet és támogatási strukturát finanszíroz, amelyek információs, oktatási és egyéb forrásokat biztosítanak az ifjúsági munka fejlesztéséhez, ilyen például a budapesti⁵ és strasbourgi Európai Ifjúsági Központ, vagy az Eurodesk hálózat⁶.

³ Honlapja: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/node_hu (Letöltés dátuma: 2021.10.23.)

⁴ Honlapja: <https://www.coe.int/en/web/european-youth-foundation> (Letöltés dátuma: 2021.10.23.)

⁵ Vö. A Budapesti Európai Ifjúsági Központ első 25 éve, <https://www.coe.int/en/web/youth/beik25> (Letöltés dátuma: 2021.10.23.)

⁶ Honlapja: <https://eurodesk.hu/> (Letöltés dátuma: 2021.10.23.)

Az Ifjúsági Partnerségnek több angol nyelvű forrása is rendelkezésre áll a témában, például tizenhárom képzési csomag⁷, amelyek az ifjúsági munka oktatási és képzési tevékenységeihez használható kézikönyvek, valamint a Coyote online magazin⁸, amely kifejezetten a fiatalokkal dolgozó szakembereket, képzőket, ifjúságsegítőket célozza meg. A digitális szaklap 2021 végén megjelenő kiadásának témái a jóllét és a fiatalok a világjárvány idején.

Ifjúságkutatás

Az ifjúságkutatás egy multidiszciplináris terület, amelynek tárgya a fiatalok helyzetének vizsgálata társadalmi, pszichológiai, gazdasági, politikai és kulturális szempontból. Bár az ifjúság egy ideiglenes szakasz az ember életében, speciális és egyedi jellemzőkkel bíró demográfiai kategóriaként állandóan jelen van, és ebben a minőségében érdemes tanulmányozni. A fiatalok fontos részét képezik a társadalomnak, és etikai kötelességünk szisztematikus módon bemutatni az ő valóságukat. A szélesebb körű társadalmi változások megértéséhez pedig szükséges tudni, hogy hogyan járulnak hozzá a fiatalok a társadalom átalakulásához és miként befolyásolják életüket a külső körülmények.

Az ifjúságkutatást egyre inkább a hatékony és hatásos szakpolitika és gyakorlat nélkülözhetetlen eszközének tekintik. Az Ifjúságkutatás: az alapok (Petkovic, Ignatovich & Galstyan, 2021) célja, hogy segítse az olvasót az ifjúságkutatás céljának, hatókörének és hasznosságának jobb és azonnali megértésében. A kiadvány azt is bemutatja, hogyan használhatják az ifjúsági területen és azon kívül működő különböző érintett felek az ifjúságkutatást. Bár sokféle nézet létezik az ifjúsággal kapcsolatban, a terület kutatói vitatják azt az elképzelést, miszerint a fiatalok „alakulófélben lévő felnőttek”. Ehelyett a legtöbb kutató a fiatalokat jelenlegi állapotukban tanulmányozza, és nem a jövőjükkel foglalkozik; a társadalmi azonosságukat, kultúrájukat és az olyan főbb társadalmi struktúrákkal fennálló kapcsolataikat vizsgálja, mint a család, iskola, munkaerőpiac, politika, média, piac, vallás, stb.

Az ifjúságkutatás eredeti központi témája csaknem teljes mértékben a fiatalokkal kapcsolatos problémák kezelése volt, például a bűnözés és a munkanélküliség. A kutatás

egyik ága ugyan továbbra is a „fiatalok mint probléma” témával foglalkozik, de elterjedtebb már az a megközelítés, amely próbálja mélyrehatóan megérteni a fiatalok tapasztalatait, szerepeit, kapcsolatait, erejét és a társadalmon belüli átmeneteket.

A kiadvány bemutatja az ifjúságkutatásra hatást gyakorló elméleteket, továbbá átfogó képet ad a kutatás különböző típusairól és módszertanairól is. Külön kiemeli a részvételi kutatást, amelynek célja, hogy a fiatalok aktívan megjelenjenek a kutatási folyamat minden szakaszában, útmutatással átvállalják a kutatás menetének irányítását, és esetleg az elemzésbe is bekapcsolódjanak. Szó esik emellett az ifjúságkutatás szerepéről az ifjúságpolitika és gyakorlat értékelésében, valamint az esetleges etikai kérdésekről is.

Az Európa Tanács és az Európai Bizottság is támogatja az ifjúságkutatás fejlesztését, nem utolsósorban az EU és a Európa Tanács között 1998-ban létrejött Ifjúsági Partnerség révén, amely határozottan ösztönzi a szakpolitika

Youth Partnership

Partnership between the European Commission and the Council of Europe in the field of Youth

⁷ Letölthetők innen: <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/t-kits> (Letöltés dátuma: 2021.10.23.)

⁸ Letölthetők innen: <https://pjp-eu.coe.int/en/web/coyote-magazine/home> (Letöltés dátuma: 2021.10.23.)

és a gyakorlat közötti szoros kapcsolat kialakítását. Az Ifjúsági Partnerségnek „jó tudása” van a fiatalokról, mivel az egyik specifikus és állandó prioritása a fiatalokra vonatkozó adatok gyűjtése és elemzése, melyeket elérhetővé tesznek online és az *Ifjúsági Tudáskönyv* sorozat kutatási kiadványaiban⁹.

A partnerség egyik legfrissebb kutatási munkája a Fiatalok vidéken: sokféle, tudomásul nem vett, be nem teljesült (Şerban & Braziené, 2021) tanulmány, valamint az online Covid-19 tudásközpont¹⁰ legfrissebb publikációi a járvány ifjúsági munkára mért hatásairól. A partnerség ifjúságkutatási eredményeiről az Under 30' podcastsorozat is beszámol¹¹.

Magyarországon 2000 óta négyévente végeznek ifjúságkutatást 8000 fős reprezentatív anyaországi mintával, 15 és 29 év közötti válaszadók bevonásával. Ennek a széles körű ifjúságkutatásnak a megvalósítását 2009 óta a Nemzeti Ifjúsági Stratégia is előírja. Bár az ilyen jellegű kutatási eredmények felhasználásának nincs intézményes módja, mégis kéznél vannak új szakpolitikai intézkedések bevezetésénél, például a nyelvvizsgával rendelkező fiatalok alacsony számára hivatkozva vezették be 2018-ban az első sikeres nyelvvizsga díjának visszatérítését 35 év alattiak körében (EACEA, 1.6). Legutóbb 2020-ben került sor hasonló ifjúságkutatásra a magyarországi (Domokos, Kántor, Pillók & Székely, 2020a) és külföldi magyar fiatalok körében (Domokos, Kántor, Pillók & Székely, 2020b), illetve 2018-ban az önkéntességgel kapcsolatban is végeztek felmérést (Gyorgyovich, 2018).

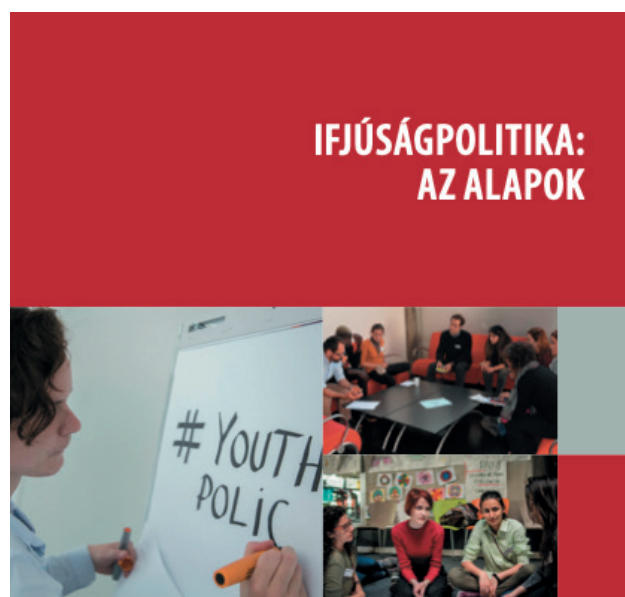
Ifjúságpolitika

Az Ifjúságpolitika: az alapok (Lavchyan & Williamson, 2021) áttekintést nyújt az ifjúságpolitika fő elképzeléseiről, elveiről, megközelítéseiről és kihívásairól. Ezen alapvető kérdésének megértése fontos lépés annak vizsgálata során, hogy az ifjúságpolitika hogyan tudja kezelni napjainkban a fiatalok előtt álló kihívásokat. Hogyan teszik lehetővé a szakpolitikák a fiatalok számára az aktív állampolgári szerepvállalást? Hogyan tudják támogatni a fiatalok társadalomba való bevonását, törekvéseik megvalósítását és a bennük rejlő lehetőségek kiaknázását? Ezek mind fontos kérdések egy olyan kontextusban, ahol a fiatalok

a felnőtté válás során egy komplex átmenetet élnek meg, miközben társadalmi változások fontos szereplői is.

Az ifjúságpolitika egy közigazgatási szervek által megvalósított stratégia, amelynek célja, hogy olyan lehetőségeket és tapasztalatokat nyújtson a fiatalok számára, amelyek elősegítik a sikeres integrálódásukat a társadalomba, és lehetővé teszik számukra, hogy a társadalom aktív és felelős tagjaivá, valamint a változások hajtóerejévé válhassanak (Európa Tanács, 2015). De az ifjúságpolitika definíciója és valósága időben, országonként, de országokon belül is változik.

Általánosságban az ifjúságpolitika a fiatalok életének különböző, egymással összekapcsolódó dimenziójával foglalkozik: jólét, tanulás, demokratikus részvétel és befogadás. **Az ifjúságpolitika lehetőségeket nyújthat a fiatalok számára tudásuk, képességeik és hozzáállásuk fejlesztésére azért, hogy megtalálják a helyüket a társadalomban, önállóak legyenek, szerepet vállaljanak a civil társadalomban és a munkaerőpiacon. A fiatalok számára**

Youth Partnership

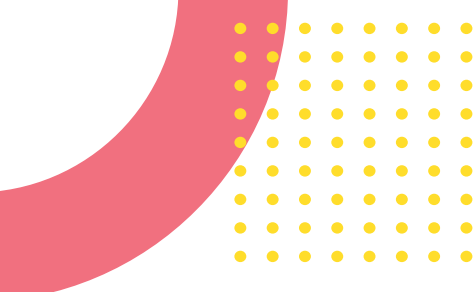
Partnership between the European Commission and the Council of Europe in the field of Youth

⁹ Letölthető innen: <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/knowledge-books> (Letöltés dátuma: 2021.10.23.)

¹⁰ Letölthető innen: <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/covid-19> (Letöltés dátuma: 2021.10.23.)

¹¹ Meghallgathatók itt: <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/podcasts> (Letöltés dátuma: 2021.10.23.)

az ifjúságpolitikai intézkedések pozitív értékekkel (szolidaritás, csoportkohézió, stb.) párosuló, értelmes szabadidős tevékenységekként, egészségfejlesztő, vállalkozói programokként vagy ifjúságbarát igazságszolgáltatáshoz való hozzáférésként, stb. jelennek meg.

A hatékony és átgondolt ifjúságpolitika jellemzőivel is megismertet a kiadvány, mint például az ifjúságpolitika szektorközi megközelítése, vagy a politika relevanciájának és értelmességének fontossága, továbbá bemutatja az ifjúságpolitika jogi alapjait és szereplőit, de szó esik a fiatalok részvételéről is, és arról, hogy hogyan kapcsolódik mindez a kutatáshoz és a gyakorlathoz. Ez a kiadvány a sorozat egyedülálló eleme abból a szempontból, hogy minden résznél kérdéseket tesz fel az olvasónak, amelyek megválaszolása segíthet az adott környezet (nemzeti vagy regionális) ifjúságpolitikájának jobb megismerésében.

Európai szinten az Európai Unió és az Európa Tanács legfontosabb ifjúságpolitikai dokumentumai az Uniós Ifjúsági Stratégia 2019–2027 és az Európa Tanács Ifjúsági Szektor Stratégia 2030. A két intézmény munkáját támogatva az Ifjúsági Partnerség tudást halmoz fel és dolgoz ki az ifjúságpolitika fejlesztése érdekében, különösen a fiatalok részvétele, a társadalmi befogadás és az ifjúsági munka témákban.

Az Ifjúsági Partnerség az elmúlt időszakban publikálta az About Time! ifjúságpolitikai kézikönyvét (Basarab & Williamson, 2021), amely összefoglalja az ifjúsági szektor tudógyűjtésének eredményeit és központi, európai szintű vitáit az elmúlt tizenöt évből. Emellett kiemelendő még a partnerség az ifjúságpolitika értékeléséről kiadott átfogó elemzése (Lonean, Braziene & Taru, 2020), amely segíti az ifjúságpolitika relevanciájának, hatékonyságának és hatásának növelését különböző szinteken.

A magyarországi ifjúságpolitika, ifjúságkutatás és ifjúsági munka megismerése mellett fontos az általános európai

fogalmak, összefüggések és folyamatok feltárása a hazai és a helyi ifjúsági szektorok valóságának kontextusba helyezéséhez és jobb megértéséhez.

Az Alapok sorozat kiadványai rengeteg hivatkozást tartalmaznak és további olvasmányokat javasolnak a témában való elmélyüléshez. Az Ifjúsági Partnerség angol nyelvű nyílt kurzusain tovább vizsgálható az ifjúsági szektor kormányzásának háromszöge. Az ifjúságpolitika és az ifjúsági munka nyílt, online kurzusok¹² már több kiadásban megjelentek, és hamarosan az ifjúságkutatás alapjairól szóló kurzus is elérhető lesz. A webinariumok anyagai, a kapcsolódó videók és podcastepizódok elérhetők a partnerség honlapján.

Az Alapok sorozat magyar nyelvű fordítása hiánypótló kiadás, amely reméljük, hogy az egész helyi ifjúsági szektor javára válik majd. Ajánljuk ifjúságpolitikai döntéshozóknak, ifjúságkutatóknak, fiatalokkal foglalkozó szervezeteknek és szakértőknek, képzőknek, ifjúságsegítőknak, önkénteseknek és mindenkinek, aki valamilyen formában kapcsolódik a hazai ifjúsági szektorhoz.

Kedves Olvasó, amennyiben hasznosnak tartja ezeket a kiadványokat, kérjük ossza meg kollégáival, partnerszervezeteivel és minden érdeklődővel a környezetében. Közös alapokra könnyebb együtt építeni a jövőt!

Ez a cikk az Alapok sorozat kiadványai alapján készült, amelyek elérhetőek online¹³, és a Budapesti Európai Ifjúsági Központban nyomtatott formában is.

Az Ifjúsági Partnerség munkájáról részletes tájékozódhat a partnerség weboldalán és közösségimédia-felületein. A szervezet kiadványainak magyar nyelvű fordítására vonatkozó igényével kapcsolatban, kérjük, keresse az Ifjúsági Partnerség csapatát a youth-partnership@partnership-eu.coe.int e-mail címen.

¹² Elérhetőek itt: <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/mooc-on-youth-pjw>, <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/online-course-on-youth-policy> (Letöltés dátuma: 2021.10.23.)

¹³ Letölthetők innen: <https://linktr.ee/alapok> (Letöltés dátuma: 2021.10.23.)

Irodalomjegyzék

88/2009. (X. 29.) OGY határozat a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról

Basarab, T. & O'Donovan, J. (2020). *Ifjúsági munka: az alapok*. Strasbourg, FR: Európa Tanács. <https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/90268416/Youth+Work+Essentials-HUN.pdf/268bf4fc-41b3-8711-5f02-3d6d321ede72> (Letöltés dátuma: 2021.10.23.)

Basarab, T. & Williamson, H. (Eds., 2020). *About Time! A Reference Manual for Youth Policy from a European Perspective*. <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/youth-policy-manual-2021> (Letöltés dátuma: 2021.10.23.)

Európai Unió Tanácsa (2009). *A Tanács 2009. november 27-i állásfoglalása az ifjúságpolitika terén folytatott európai együttműködés megújított keretéről (2010–2018), 2009/C 311/01*. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32009G1219%2B01%29> (Letöltés dátuma: 2021.10.23.)

Európa Tanács (2015). A Miniszteri Bizottság CM/Rec(2015)3 számú ajánlása a tagállamoknak a hátrányos helyzetű környékről származó fiatalok szociális jogokhoz való hozzáféréséről. <https://rm.coe.int/a-miniszteri-bizottsag-szamu-ajanlasi-a-tagallamoknak-a-hatranys-hely/16809f468d> (Letöltés dátuma: 2021.10.23.)

Európa Tanács (2017). A Miniszteri Bizottság CM/Rec(2017)4 számú ajánlása a tagállamoknak az ifjúsági munkáról. https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=0900001680717e78 (Letöltés dátuma: 2020.03.23.)

Domokos T., Kántor Z., Pillók P. & Székely L. (2020a). *Magyar Fiatalok 2020: Kérdések és válaszok – Fiatalokról, fiataloktól*. https://unp.hu/hir_docs/225_magyar_fiatalok_2020_web.pdf (Letöltés dátuma: 2021.10.23.)

Domokos T., Kántor Z., Pillók P. & Székely L. (2020b). *Külhoni Magyar Fiatalok 2020: Kérdések és válaszok - Fiatalokról, fiataloktól*. https://unp.hu/hir_docs/226_kulhoni_magyar_fiatalok_2020_web.pdf (Letöltés dátuma: 2021.10.23.)

Gyorgyovich M. (2018). *Önkéntesség Magyarországon 2018*. https://unp.hu/hir_docs/147_onkentesség_2018.pdf (Letöltés dátuma: 2021.10.23.)

Ifjúsági Szektor Stratégia 2030. <https://www.coe.int/en/web/youth/youth-strategy-2030> (Letöltés dátuma: 2021.10.23.)

Lavchyan, Z. & Williamson, H. (2021). *Ifjúságpolitika: az alapok*. Strasbourg, FR: Európa Tanács. <https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/90268416/HUN-Brochure+Youth+Policy+Essentials.pdf/ab10c78e-a48f-f021-56eb-197ec594bf31> (Letöltés dátuma: 2021.10.23.)

Lonean, I., Brazienne, R. & Taru, M. (2020). *Youth Policy Evaluation Review*. <https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/54308218/Youth+Po+licy+Evaluation+Review.pdf/8b558a4c-7f0e-db9f-b123-039f2703aca5> (Letöltés dátuma: 2021.10.23.)

Petkovic, S., Ignatovich, A. & Galstyan, M. (2021). *Ifjúságkutatás: az alapok*. Strasbourg, FR: Európa Tanács. <https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/90268416/HUN-Youth+Research+Essentials.pdf/b0911fff-b3fa-b884-fbab-8674f2d17dd6> (Letöltés dátuma: 2021.10.23.)

Șerban, A. M. & Brazienè, R. (2021). *Young People in Rural Areas: Diverse, Ignored and Unfulfilled*. <https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/106317733/Rural-youth-study.pdf/1fde9ee6-48ce-a2f7-2985-124b44ae46e7> (Letöltés dátuma: 2021.10.23.)

Target Population of Youth Policy. In EACEA, YouthWiki. *Youth Policy in Hungary*. <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/hungary/11-target-population-of-youth-policy> (Letöltés dátuma: 2021.10.23.)

Unió Ifjúsági Stratégia 2019–2027. https://europa.eu/youth/strategy_hu (Letöltés dátuma: 2021.10.23.)